

Gustav III tog makten

År 1771 fick Sverige en ny kung: Gustav III. Han var son till Lovisa Ulrika och Adolf Fredrik. Gustav III skulle lyckas ta mycket makt. Därför kallar vi den andra delen av 1700-talet för den gustavianska tiden.

Missnöje mot politiker

Gustav III blev kung samtidigt som allt fler klagade på riksdagen och riksrådet. Mösspartiet hade just drivit igenom förändringar som gjorde att adeln förlorade särskilda förmåner som de brukade ha. Vissa adelsmän var så missnöjda att de kunde tänka sig att hjälpa kungen att ta makten från riksrådet. Många militärer var arga över att de hade så låga löner och att mösspartiet i riksrådet inte ville hämnas på Ryssland.

Även i den övriga befolkningen var det många som var missnöjda med hur landet styrdes. Fler människor än tidigare stod utanför de fyra stånden. Det var inte bara fattiga utan även rika som inte representerades av någon i riksdagen.

I stället för att politikerna diskuterade och bråkade med varandra vore det mer effektivt om kungen fick makten, tyckte vissa. När kungen var säker på att han hade tillräckligt många på sin sida bestämde han sig för att försöka ta makten.

Slut på frihetstiden

I augusti 1772 gjorde kung Gustav III en statskupp med hjälp av militären. Ingen gjorde motstånd så kuppen blev oblodig, det vill säga ingen dödades. Gustav låste in riksrådet på slottet och kallade sedan in riksdagen för att de skulle godkänna hans nya regler om hur riket skulle styras. Med byggnaden omringad av kungens trupper och kanoner bestämde sig riksdagen snabbt för att säga ja till hans förslag. Enligt de nya reglerna skulle riksdagen bara få behålla sin rätt att bestämma om skatter. Nästan allt annat skulle kungen bestämma. I och med det var det slut på frihetstiden.

Gustav III uppfostrades av sin mor Lovisa Ulrika till att bli kung. Redan när han var tre år kunde han ta emot besök från Frankrike och tala med dem på franska.

Porträtt av Gustav III till minne av statskuppen 1772. Den vita armbindeln hade kuppdeltagarna för att känna igen varandra.